

بسمه تعالی

اشاره : برابر قانون دیه مالی می باشد که در شرع برای جنایت تعیین شده است. در قانون مجازات اسلامی از دیه به عنوان یکی از مجازاتهای پنجگانه نام برده شده گرچه دیه مجازات است اما ماهیت آن دین است و با فوت مقصر و محکوم علیه ساقط می شود و از ورثه و یا از دارئی او مطالبه خواهد شد. از طرفی شخصی که دیه بر او استقرار پیدا می کند این دیه در واقع مال او محسوب و با فوت او در حکم اموال بجای مانده از میت محسوب می شود و طبق قانون ارث بین ورثه تقسیم خواهد شد. حال با این مقدمه به بررسی نحوه برداشت مهریه از طریق توقیف دیه می پردازیم.

فرض کنیم زوج جوانی در حادثه رانندگی فوت میکند و ورثه اش عبارت اند از یک پسر و یک دختر و پدر و همسر که در این حالت سهم پدر یک ششم و همسر یک هشتم و مازاد ترکه، که باید بین فرزندان، (پسر دو برابر دختر) تقسیم شود.

حال این سوال پیش می آید که آیا همسر میتواند جهت مطالبه مهریه اش از دیه متوفی برداشت کند؟ برای پاسخ به این پرسش باید دید که آیا دیه جزو ترکه (اموال بجا مانده از متوفی) به حساب میآید یا خیر؟ اگر دیه را جزء اموال بجا مانده از متوفی محسوب کنیم و به بیان دیگر دیه را در حکم مال مقتول بدانیم پس از پرداخت بدهی های متوفی ما بقی دیه را ورثه مانند سایر اموال به ارث می برند و چون مهریه زن نیز بر عهده شوهرش بوده و دین است و اصولاً دین ممتاز به حساب میآید با فوت زوج، همسرش میتواند دیه را که در حکم ماترک است بابت مهر خود قبل از تقسیم آن بین وراثت به عنوان سهم الارث توقیف کند. اما اگر دیه را خسارت ناشی از جرم تلقی کنیم از آنجا که زیان به ورثه مقتول وارد آمده و نه به متوفی، لذا به دارایی متوفی چیزی اضافه نمیشود تا ماترک محسوب شود، و همسر متوفی نمیتواند آن را توقیف کند. در حال حاضر عقیده غالب نظر اول است یعنی دیه در حکم مال متوفی بوده و جزء ترکه محسوب میشود و طلبکاران متوفی از جمله همسرش میتوانند آن را توقیف و طلب خود را از آن وصول کنند.

پرسش: زوجه یا هر طلبکار دیگر چگونه میتواند دیه را به نفع خود توقیف کند؟

پاسخ: زوجه از جمله ورثه محسوب میشود و برای دریافت سهم الارث خود از دیه باید به واحد اجرای احکام دادسرای که حکم دیه را اجرا میکند مراجعه کند. اما برای مطالبه مهریه اش باید به دادگاه حقوقی مراجعه و دادخواست تقدیم کند و اگر قصد توقیف دیه را دارد باید درخواست تأمین خواسته نیز بنماید. چنانچه مهریه زوجه وجه رایج باشد این مبلغ به نرخ روز محاسبه میشود و چنانچه دلیل رابطه زوجیت با متوفی سند رسمی باشد (عقدنامه محضری) برای توقیف و تأمین خواسته، زوجه نیاز به پرداخت خسارت احتمالی هم ندارد.

پرسش: چنانچه مبلغ دیه کمتر از مهریه باشد آیا زوجه میتواند برای مطالبه بقیه مبلغ به ورثه دیگر متوفی مراجعه کند؟

پاسخ: اگر سایر وراث ترکه را بپذیرند و در صورت عدم کفایت دارایی به جا مانده از متوفی (ترکه) مسئول پرداخت مازاد به زوجه هستند.

پایان

جامعه سالم چه تعریفی دارد؟

- جامعه ای که همه اجزای آن در جای واقعی خود قرار گرفته باشند.

- جامعه ای که نگاه عمومی در آن تبعیت از قانون باشد.
- جامعه ای که اکثریت مردم به قانون احترام گذاشته و دستگاههای دولتی نیز به نحو مطلوب بر اجرای قانون نظارت داشته باشند.

- به طور کلی تبعیت از قانون و احترام و نظارت عمومی بر آن به صورت فرهنگ عمومی و نهادینه شده باشد.

نقش اطلاع رسانی و آموزشهای مردمی در تقلیل دعاوی

دادگستری چه می باشد؟

- تسریع و قاطعیت در رسیدگی و اجرای به موقع احکام و اطلاع رسانی به جامعه موجب تضعیف بزهکاران در ارتکاب جرم می شود.

- اطلاع رسانی به هنگام موجب تسلی و تشفی خاطر جامعه می گردد.

- اطلاع رسانی به موقع موجب می شود تا جامعه بداند ارتکاب هیچ جرمی بی مجازات نمی ماند.